

Nr 217.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till Häradsrätterna: Avlöningar; given Stockholms slott den 5 mars 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. G. Westman.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för justitiedepartementet statsrådet Westman:

Vid anmälan till årets statsverksproposition av de frågor som tillhöra regeringen för budgetåret 1937/1938 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel upptogs under punkt (19) till behandling frågan om anslag till Hä-

radsrätterna: Avlöningar. Under erinran att för det dåvarande påginge utredning angående vissa domsagoregleringar anförde jag, att anslaget tills vidare endast borde beräknas i riksstaten och att slutligt anslagsäskande senare torde få göras. Med bifall till den av mig i anslutning därtill gjorda hemställan föreslog Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Häradsrätterna: Avlöningar för budgetåret 1937/1938 beräkna ett förslagsanslag av 1,743,100 kronor.

Den utredning som vid årsskiftet pågick angående lämpligheten att förena Ångermanlands västra och mellersta domsagor till en domsaga eller att uppdelna sistnämnda domsaga å Ångermanlands västra och södra domsagor har numera avslutats, och genom beslut den 12 februari 1937 har Kungl. Maj:t — jämte det Kungl. Maj:t förordnat om sammanslagning av tingslagen i den västra domsagan m. m. — funnit utredningen icke giva anledning till vidtagande av vidare åtgärder i syfte att genomföra sådan förening av den västra och mellersta domsagan eller sådan uppdelning av den mellersta som ifrågasatts. Utredningen har således icke åstadkommit någon ändring beträffande det anslagsbehov som nu finnes för de av utredningen berörda domsagorna.

I en annan regleringsfråga, vilken avser en uppdelning av Skånings, Valle och Vilske domsaga å angränsande domsagor, har helt nyligen Göta hovrätt, efter vederbörandes hörande, avgivit infordrat utlåtande. Ytterligare övervägande synes i denna fråga erforderligt rörande de olika lösningar som kunna finnas, och jag är därför ej beredd att nu upptaga frågan till behandling. Vid beräkningen av anslagsbehovet utgår jag alltså från att bestående förhållanden bibehållas under nästkommande budgetår.

Förslagsanslaget till Häradsrätterna: Avlöningar är för budgetåret 1936/1937 upptaget med ett belopp av 1,746,600 kronor. För anslagets disponerande gäller följande av Kungl. Maj:t den 12 juni 1936 i enlighet med riksdagens beslut fastställda:

Avlöningsstat.

Utgifter.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:			
a) Lön, tjänstgöringspenningar och förvaltningsbidrag	.....	kronor 713,500	
b) Ersättning till vissa vikarier för häradshövdingar, <i>förslagsvis</i>	..	» 15,000 kronor	728,500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar m. m.	.....	kronor 779,800	
b) Ålderstillägg m. m., <i>förslagsvis</i>		» 30,600	» 810,400
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:			

a) Partiell löneförbättring åt häradshövdingarna	kronor 106,000		
b) Ersättning för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande	» 251,700 kronor	357,700	
4. Arvoden åt tingstolkar	»	4,000	
			Summa kronor 1,900,600.

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag från häradshövdingarna till avlönande av viss icke-ordinarie personal	kronor 154,000	
		Nettoutgift kronor 1,746,600.

Beträffande anslaget för nästkommande budgetår torde jag till en början få erinra om den av 1936 års riksdag beslutade sammanslagningen av Östra domsaga och Medelsta domsaga i Blekinge län. I fråga om de ekonomiska konsekvenserna av denna domsagoreglering får jag hänvisa till vad föredragande departementschefen anfört i föregående års statsverksproposition (andra huvudtiteln 1936 sid. 57 o. f.). Av vad som anföres i det följande kommer att framgå i vad mån sammanslagningen inverkar å de olika anslagsposterna under förevarande anslag för nästkommande budgetår.

Å anslagsposten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat uppkommer genom berörda domsagoreglering en besparing under delposten lön, tjänstgöringspenningar och förvaltningsbidrag med 3,100 kronor, varför denna delpost bör bestämmas till 710,400 kronor.

Till behandling torde härefter få upptagas en för vissa av de följande anslagsposterna gemensam fråga om gottgörelse åt icke-ordinarie befattningshavare i hovrätt för extra kostnader vid förordnande i domsaga med kansli å annan ort än hovrättens förlägningsort.

Gottgörelse för sådana kostnader utgår för närvarande endast i fall, som omförmäles i 6 § kungörelsen den 26 maj 1933 (nr 311) angående assessors i hovrätt tjänstgöring vid underdomstol å landet. Enligt detta stadgande äger hovrätten, om förhållandena därtill giva anledning, tillerkänna assessor, som förordnats att förvalta häradshövdingämbete eller att tjänstgöra såsom biträdande domare å annan ort än hovrättens stationeringsort, ersättning av statsmedel intill ett belopp av 480 kronor för år för de extra kostnader som i anledning av förordnandet uppkomma. Stadgandet äger icke tillämpning, då ersättning utgår enligt 9 § första stycket kungörelsen den 26 maj 1933 (nr 310) angående å domsagas kansli anställda rättsbildade biträdens avlöningsförhållanden m. m. Sistnämnda författningsrum avser vissa förord-

nanden att förvalta häradshövdingämbete, huvudsakligen vakansförordnanden, vilka för den förordnade medföra rätt att uppbära större delen av de med den uppehållna tjänsten förenade avlöningsförmånerna.

I skrivelse den 5 december 1935 har *Föreningen yngre jurister under Göta hovrätt* hemställt att vid förordnanden för assessorer och extra fiskaler i hovrätt att tjänstgöra i domsaga utanför hovrättens stationeringsort dels avlöningen måtte beräknas efter lägst den för hovrättens stationeringsort gällande dyrortsgrupp, dels ock ersättning för flyttningskostnader och tjänstgöringstraktamente måtte utgå i enlighet med de för statens övriga befattningshavare gällande principer.

Till stöd för sin framställning har föreningen anfört huvudsakligen följande:

Enligt nu gällande bestämmelser ägde såväl ordinarie som extra ordinarie befattningshavare inom civila statsförvaltningen och statens affärsdrivande verk att vid tjänstgöring å annan plats än stationeringsorten åtnjuta särskild ersättning för därav föranledda kostnader. Dylik ersättning utginge för flyttningskostnader och dubbelhyra, varjämte tjänstgöringstraktamente utbetalades efter vissa grunder. Motsvarande bestämmelser gällde för militära befattningshavare. Däremot utginge — med det i 6 § kungörelsen den 26 maj 1933 (nr 311) nämnda undantag — icke extra ersättning till befattningshavare vid hovrätt, som erhöle förordnande att förvalta häradshövdingämbete eller att tjänstgöra såsom biträdande domare eller sekreterare å annan ort än hovrättens stationeringsort, enär särskilda avlöningsbestämmelser gällde för dylika förordnanden.

Befattningshavare vid hovrätt vore sålunda i angivna hänseende sämre ställda än statens övriga befattningshavare, ett förhållande, som blivit av särskild betydelse efter ikraftträdandet av 1933 års domsagostadga. Assessor i hovrätt vore numera i långt större utsträckning än förr skyldig att mottaga förordnande att förvalta häradshövdingämbete. Den som numera förordnades till assessor finge därför räkna med att under avsevärd tid få tjänstgöra i domsaga. För de extra fiskalerna vore skyldigheten att mottaga förordnande i domsaga ännu större. Efter den 1 januari 1936 komme sekreterare att vara anställda i mera än en tredjedel av rikets domsagor, och som dessa sekreterarebefattningar skulle innehavas av extra fiskaler, finge man räkna med att en extra fiskal under omkring tre års tid måste tjänstgöra såsom domsagosekreterare. Således torde en hovrättsjurist i framtiden komma att under närmare hälften av den tid, som låge före första revisionssekreterareförordnandet, innehava på olika perioder uppdelade förordnanden i domsagor utanför hovrättens stationeringsort.

Enär större delen av de under Göta hovrätt lydande domsagorna tillhörde lägre dyrortsgrupp än Jönköping, medförde ett förordnande i domsaga regelmässigt en löneminskning. Någon häremot svarande utgiftsminskning uppstode i allmänhet ej, utan vederbörande befattningshavare finge i stället ofta vidkännas en ökning av levnadskostnaderna, som särskilt för den gifte befattningshavaren kunde bliva mycket betungande.

Till belysande av de extra kostnader, som kunna uppstå vid förordnanden å ort utanför hovrättens stationeringsort, har föreningen i sin skrivelse anfört ett flertal exempel, de flesta avseende förordnanden under en tid av 3—6 månader. Enligt de anförda exemplen ha assessorer, trots dem enligt gällande

bestämmelser tillerkänd gottgörelse för extra kostnader, i flera fall tillskyndats förluster uppgående till 300—400 kronor. De fiskalerna genom dylika förordnanden åsamkade extra utgifterna ha enligt de åberopade exemplen varierat mellan 400 och 650 kronor och i ett speciellt fall, då ett kortare förordnande efter hand utsträckts att gälla längre tid, utgjort icke mindre än 1,800 kronor.

I infortrade yttranden över framställningen ha Svea och Göta hovrätter samt hovrätten över Skåne och Blekinge förordnat, att åtgärder vidtagas i framställningens syfte. Hovrätterna ha därvid förutsatt, att framställningen icke hade avseende å sådana förordnanden som omförmälas i 9 § kungörelsen den 26 maj 1933 (nr 310).

Svea hovrätt har i utlåtande den 24 april 1936 anfört:

Då hovrätternas ifrågavarande befattningshavare i allt större utsträckning anlitas för förordnanden utanför stationeringsorten, framträdde behovet av åtgärder i framställningens syfte allt starkare. Hovrätten ville särskilt erinra om de talrika fall, då extra fiskaler för kort tid och emot knapp avlöning förordnades att biträda vid uppläggande av nya fastighetsböcker. De av föreningen anförda skälen, som närmast hänförde sig till de beträffande Göta hovrätt rådande förhållandena, gjorde sig för Svea hovrätts vidkommande med ännu större styrka gällande.

Hänsynen till rättvisa och billighet talade för att befattningshavarna i fråga ej ställdes sämre än statens övriga befattningshavare. Även ur en annan synpunkt framstode en ändring av gällande avlöningsbestämmelser såsom högeligen önskvärd. Med nu rådande ordning kunde hovrätten ej undgå att vid valet av lämplig person till det ena eller andra förordnandet taga viss hänsyn till de mer eller mindre kännbara återverkningar förordnandet kunde utöva på vederbörandes ekonomi. Om framställningen vunne beaktande, kunde hovrätten däremot träffa sitt val fullt fritt och sålunda i varje fall utse den för uppdraget lämpligaste.

Beträffande sättet för vinnande av det med framställningen avsedda syftet erinrade hovrätten därom, att enligt 6 § kungörelsen den 26 maj 1933 (nr 311) ersättning för extra kostnader i vissa fall utginge i helt annan form än den nu ifrågasatta. Med hänsyn till de i framställningen avsedda förordnandenas mycket växlande beskaffenhet och den egenartade tjänsteställning hovrätternas assessorer och extra fiskaler intoge syntes övervägande skäl tala för att denna form för beredande av ersättning alltjämt finge vinna tillämpning. Härvid borde emellertid tillses, att möjlighet hölles öppen att bereda befattningshavaren ersättning för hela den merkostnad, som betingades av förordnandet. Hovrätten förordade därför, att ersättningsbeloppets maximum i anförda lagrum höjdes till 1,000 kronor för år och att ett motsvarande stadgande meddelades beträffande extra fiskal, varvid gränsen skäligen borde sättas till 800 kronor.

I utlåtande den 13 maj 1936 har *Göta hovrätt* uttalat, att i förevarande hänseende nu gällande avlönings- och ersättningsbestämmelser icke vore tillfredsställande, i det att vederbörande befattningshavare i regel finge vidkännas kostnader — ofta ganska avsevärda — för vilka ersättning icke erhöles. Ett dylikt sakernas tillstånd vore enligt hovrättens mening icke förenligt med rättvisa och billighet. Att åtgärder vidtoges i framställningens syfte funne

hovrätten så mycket mer påkallat, som ett lättande av ekonomiska svårigheter för de yngre befattningshavarna på domarbanan i sin mån torde vara ägnat att främja en god rekrytering å denna bana. Beträffande framställningen i vad densamma avsåge ändrade grunder för beräkning av ifrågavarande befattningshavares avlöning, funne hovrätten icke tillräcklig anledning frångå nu gällande bestämmelser annat än i fall då assessor meddelades förordnande i domsaga för kortare tid än ett år. För detta fall hemställde hovrätten om bifall till föreningens förslag att vederbörande tillkommande avlöning måtte i dyrortsavseende beräknas lägst efter hovrättens förläggningssort. Vad anginge frågan om ersättning för merkostnader, föresloge hovrätten en utbyggnad av nu beträffande assessorerna gällande system med ersättningsrätt intill ett årligt belopp av 1,000 kronor för assessor och 800 kronor för extra fiskal.

Hovrätten över Skåne och Blekinge har i utlåtande den 19 februari 1936 anfört:

Ett stadgande att, oavsett tjänstgöringsorten, avlöningen städse skulle beräknas efter lägst den för hovrättsorten gällande dyrortsgruppen syntes hovrätten väl motiverat, då enligt hovrättens erfarenhet någon minskning i levnadskostnaderna i allmänhet icke uppstode vid förordnanden av ifrågavarande slag. Likaledes funne hovrätten berättigat att så tillvida jämställa nu ifrågavarande befattningshavare med ordinarie tjänstemän, att de vid förordnanden som medförde ändrad tjänstgöringsort tillerkändes ersättning för flyttningkostnader och eventuell dubbelhyra i samma utsträckning som ordinarie tjänstemän. Därest vad hovrätten sålunda förordat genomfördes, torde enligt hovrättens förmenande icke föreligga behov att därutöver tillerkänna vederbörande ytterligare gottgörelse i form av tjänstgöringstraktamente.

Jämväl *statskontoret*, som avgivit yttrande i ärendet den 17 oktober 1936, har funnit åtgärder i framställningens syfte vara av behovet påkallade. Statskontoret ville fördenskull icke motsätta sig att sådana åtgärder vidtoges, om och när det statsfinansiella läget ansåges så medgiva. Vad anginge den väg som därvid borde väljas, funne statskontoret det lämpligt att utbygga den redan nu i fråga om hovrättsassessor tillämpade anordningen med ersättning för merkostnader, som uppkomme i anledning av förordnande i domsaga å annan ort än hovrättens stationeringsort.

För att bliva i tillfälle att bedöma de statsfinansiella konsekvenserna av en sådan anordning har statskontoret från hovrätterna infordrat vissa uppgifter rörande omfattningen av de under budgetåret 1935/1936 meddelade förordnanden av nu ifrågavarande art. Enligt dessa uppgifter, som bilagts statskontorets utlåtande, skulle förslaget, därest detsamma varit genomfört under nämnda budgetår, hava medfört följande ökade kostnader för statsverket, nämligen för Svea hovrätt 13,000 kronor, för Göta hovrätt 6,800 kronor och för hovrätten över Skåne och Blekinge 7,400 kronor. Allt som allt skulle således kostnadsökningen hava uppgått till omkring 27,200 kronor.

Med hänsyn, bland annat, till den icke oväsentliga ökning i kostnaderna för statsverket, som ett bifall till nämnda förslag i oförändrat skick skulle med-

föra, har statskontoret ifrågasatt, huruvida icke de av hovrätten föreslagna maximibeloppen borde reduceras till förslagsvis 800 kronor respektive 600 kronor.

I yttrande den 21 november 1936 har *allmänna civilförvaltningens lönenämnd* uttalat, att lönenämnden för sin del ansåge, att starka skäl förelåge för vidtagande av åtgärder i förslaget syfte. Lönenämnden funne övervägande skäl tala för att den nuvarande formen för beredande av ersättning för extra kostnader i anledning av förordnande i domsaga alltjämt finge vinna tillämpning. Till vad Svea hovrätt i detta hänseende förordnat, eller ersättning med ett maximibelopp för år av 1,000 kronor för assessor och 800 kronor för extra fiskal, ville lönenämnden giva sin anslutning.

I likhet med hovrätterna förutsätter jag, att ifrågavarande framställning icke har avseende å förordnanden, som omförmälas i 9 § kungörelsen den 26 maj 1933 (nr 310). Enär den förordnade i dessa fall erhåller en förbättring i lönehänseende, som torde helt uppväga de extra kostnader som må uppkomma i anledning av förordnandet, kan särskild ersättning för dylika kostnader i alla händelser ej ifrågakomma. *Departements-
chefen.*

Såsom föreningen i sin framställning påpekat, tagas numera hovrätternas assessorer och extra fiskaler i anspråk för förordnanden i domsaga i väsentligt större utsträckning än tidigare skett. Assessorerna anlitas sålunda för de underrättsförordnanden som tidigare uppehållits av vice häradshövdingar, och beträffande de extra fiskalerna ingår en ofta flerårig domsagotjänstgöring — ej sällan fördelad på ett flertal förordnanden av växlande beskaffenhet — såsom ett normalt led i domarutbildningen. I konsekvens med att utbildningen av överrättsdomare och lantdomare numera äger rum efter enhetliga linjer, ha avlöningsbestämmelserna för å ena sidan assessorer och extra fiskaler och å andra sidan biträdande domare, domsagosekreterare och vikarier för häradshövding utformats efter enhetliga grunder. Nu gällande bestämmelser i ämnet återfinnas i Kungl. Maj:ts brev till rikets hovrätter den 12 juni 1936 (nr 335) angående avlöning till vissa icke-ordinarie befattningshavare vid hovrätterna samt i förut omförmälda kungörelse den 26 maj 1933 (nr 310). För vinnande av likställighet i lönehänseende beträffande tjänstgöring i hovrätt och i domsaga erfordras emellertid, att vederbörande beredes ersättning för de merkostnader som kunna uppkomma vid domsagotjänstgöringen. Jag finner alltså — i likhet med samtliga i ärendet hörda myndigheter — åtgärder i framställningens syfte vara av behovet påkallade.

Beträffande sättet för vinnande av det med framställningen avsedda ändamålet torde en utbyggnad av det nu i fråga om assessorerna gällande ersättningssystemet vara att förorda. På sätt föreslagits i flertalet yttranden — bland dem yttrandena från statskontoret och lönenämnden — bör sålunda ersättningsbeloppets maximum enligt 6 § kungörelsen den 26 maj 1933 (nr 311) höjas ävensom ett motsvarande stadgande meddelas beträffande extra

fiskal. För att begränsa kostnaderna för statsverket har emellertid, i enlighet med vad statskontoret ifrågasatt, ansetts att ersättning icke bör få utgå med högre belopp för år räknat än 800 kronor för assessor och 600 kronor för extra fiskal. I de flesta fall torde dessa belopp vara tillräckliga för att bereda vederbörande full ersättning. I nu angiven ordning bör ersättning beredas jämväl i sådana fall, då vid förordnanden utom stationeringsorten en av dyrortsgrupperingen föranledd löneminskning icke motsvaras av skälig minskning i den förordnades levnadskostnader.

Om ersättningsbeloppen bestämmas på sätt nu angivits, torde de ökade kostnaderna för statsverket enligt verkställda beräkningar kunna stanna vid 16,000 kronor, varav 10,000 kronor skulle komma på domsagosekreterarna. Vid beräkandet av häradsrätternas avlöningsanslag böra ifrågavarande kostnader fördelas å delposten till ersättning åt vissa vikarier för häradshövdingar och delposten till ålderstillägg m. m. åt icke-ordinarie personal. Ålderstilläggsposten bör sålunda höjas med det för domsagosekreterarna beräknade beloppet eller 10,000 kronor, medan återstoden eller 6,000 kronor bör tilläggas förstnämnda post.

Från delposten ersättning till vissa vikarier för härads-
hövdingar bestrides, bland annat, arvode till extra fiskal, som enligt särskilt förordnande biträder häradshövding med uppläggande av nya fastighetsböcker. I detta sammanhang hänvisas till kungörelsen den 18 november 1932 (nr 520) om häradshövdingens tjänstledighet för uppläggande av nya fastighetsböcker. Bestämmelser rörande arbetet i de olika domsagorna med de nya fastighetsböckernas uppläggande meddelas av Kungl. Maj:t för varje budgetår genom brev till hovrätterna. Därvid har Kungl. Maj:t bemyndigat hovrätterna att i vissa domsagor, där häradshövdingen själv ansvarar för arbetet med böckernas uppläggande, förordna domaraspirant som innehaft fiskalsförordnande att biträda häradshövdingen vid fastighetsboksarbetet, dock ej för längre tid under ett kalenderår än sammanlagt två månader. Då särskilda förhållanden därtill givit anledning, har Kungl. Maj:t emellertid i några fall genom särskilda beslut medgivit, att biträde vid uppläggande av fastighetsböcker förordnats för ytterligare en eller ett par månader under samma kalenderår. Med hänsyn till angelägenheten av att de nya fastighetsböckerna färdigställas inom rimlig tid är önskvärt att dylika biträden under det kommande budgetåret kunna anlitas i större utsträckning än hittills varit fallet. Det synes lämpligt att hovrätterna i de allmänna bestämmelser, vilka komma att utfärdas angående fastighetsboksarbetets bedrivande under budgetåret, bemyndigas att, där särskilda förhållanden det påkalla, under någon tid utöver den hittills angivna av två månader — förslagsvis under ytterligare två månader — förordna biträde vid ifrågavarande arbete. Den härav föranledda utgiftsökningen torde icke behöva inverka på anslagsberäkningen för nästkommande budgetår. — Vid bifall till förslaget om rätt till särskild ersättning i vissa fall för assessorer och extra fiskaler i hovrätt under tjänstgöring i domsaga är däremot, på sätt tidigare angivits, en höjning av nu ifrå-

gavarande delpost erforderlig. Posten skulle av denna anledning ökas från 15,000 kronor med 6,000 kronor till 21,000 kronor.

Andra anslagsposten i avlöningsstaten för häradsrätterna avser *avlöningar till icke-ordinarie personal*. Denna post är i gällande riksstat beräknad med hänsyn därtill att i rikets domsagor skola vara anställda, förutom inskrivningsdomaren i Södra Roslags domsaga samt förste och andre notarier, två biträdande domare och 49 sekreterare.

Vad angår delposten *grundavlöningar m. m.* må till en början beröras frågan om bibehållande av inskrivningsavdelningen i Södra Roslags domsaga. Jag får i detta hänseende erinra om följande. Nämda avdelning tillkom med ingången av år 1923 efter medgivande av riksdagen och inrättades för en tid av högst tre år. Efter framställning av Kungl. Maj:t har riksdagen sedermera åren 1925, 1928 och 1931 medgivit att avdelningens verksamhet finge fortsätta under respektive två och ett halvt, tre och tre år. Från och med budgetåret 1934/1935 hava beslut om avdelningens bibehållande meddelats för allenast ett år i sänder. En närmare redogörelse för avdelningens inrättande, organisation och arbetsuppgifter, personalbeståndet vid avdelningen samt personalens avlöningsförhållanden återfinnes i propositionen nr 173 till 1925 års riksdag (sid. 40 o. f.) och 1928 års statsverksproposition (andra huvudtiteln sid. 52 o. f.), vartill jag tillåter mig hänvisa.

I en av Svea hovrätt med utlåtande den 8 oktober 1936 överlämnad skrivelse av den 5 i samma månad har häradshövdingen i domsagan anhållit, att inskrivningsavdelningen i domsagan måtte få fortfara även efter den 30 juni 1937 samt att, i enlighet med vad tidigare ägt rum, beslutet därom måtte meddelas för en tid av tre år eller sålunda till och med den 30 juni 1940. Framställningen har förordats till bifall av hovrätten, som dock — med hänsyn till det läge vari frågan om avdelningens upptagande på ordinarie stat för närvarande befunne sig — funnit beslutet böra meddelas att gälla tills vidare under tre år.

Beslut angående avdelningens fortsatta verksamhet synes nu icke böra meddelas för längre tid än ett år. Gällande avlöningsbestämmelser och föreskrifter i övrigt rörande inskrivningsavdelningens verksamhet torde få fortbestå jämväl under nästa budgetår. Medel till avlöning av avdelningens personal bestridas, i den mån de skola gäldas av statsmedel, från nu ifrågasvarande anslagspost.

I årets statsverksproposition (andra huvudtiteln sid. 35) har föreslagits viss jämkning i nu gällande villkor för extra fiskals uppflyttning i högre löneklass. Mot vad sålunda föreslagits har icke från riksdagens sida framställts någon erinran. För domsagosekreterarna gälla, såsom tidigare påpekats, enahanda avlöningsbestämmelser som för extra fiskalerna. Motsvarande jämkning torde därför få göras i fråga om villkoren för domsagosekreterares upp-

flyttning i högre löneklass. Ändring i anslagsberäkningen föranledes icke härav.

Av 1931 års riksdag anvisades medel för anställande i domsagorna av 49 sekreterare. Det synes nödigt med en mindre utökning av detta antal. Under nästa budgetår torde sekreterare få anställas i den nybildade Skövde-domsagan. Härtill kommer, att möjlighet bör finnas att vid sådan mera tillfällig anhopning av göromål som kan inträffa i en eller annan domsaga förordna sekreterare i domsagan för kortare tid än budgetår. Behov av dylik tillfällig sekreterare har framträtt beträffande ett par domsagor under innevarande budgetår. I ena fallet kunde detta behov, avseende senare halvåret 1936, tillgodoses tack vare att sammanslagningen av Östra och Medelsta domsagor — vilken sammanslagning medförde inrättandet av en ny sekreterarebefattning — trädde i kraft först med 1937 års ingång. För nästkommande budgetår torde med hänsyn till vad sålunda anförts medel böra anvisas motsvarande arvoden till två sekreterare utöver de 49 som nu finnas. Bruttokostnaden för två sekreterare under helt budgetår utgör 8,100 kronor. Häradshövdingarna skola emellertid bidra till avlöningen med (2×800) 1,600 kronor, vilket belopp tillgodoföres anslaget såsom uppbördsmedel. Den föreslagna ökningen av antalet sekreterare skulle således föranleda en höjning av grundavlöningsposten med 8,100 kronor men en nettoökning å anslaget i dess helhet av 6,500 kronor.

Under anslagsposten till icke-ordinarie personal vid häradsrätterna ha för budgetåret 1936/1937 beräknats medel till avlöning av sammanlagt 118 förste notarier och 144 andre notarier. Denna beräkning avsåg förhållandena före sammanslagningen av Östra och Medelsta domsagor. I dessa domsagor voro före sammanslagningen anställda sammanlagt två förste notarier och en andre notarie. I den nybildade domsagan äro anställda en förste notarie och två andre notarier. Anslaget kan följaktligen minskas med belopp, motsvarande skillnaden mellan ett förste notarie-arvode och ett andre notarie-arvode eller $(2,400 - 1,800)$ 600 kronor. Samtidigt uppkommer en ytterligare besparing å 800 kronor, motsvarande häradshövdingen åliggande bidrag till den nye andre notarien, vilket belopp skall uppföras under särskilda uppbördsmedel.

I övrigt är att nämna, att för innevarande budgetår beräknade medel till ersättning åt vice häradshövdingar kunna utgå, varigenom inbesparas 6,950 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal, delposten grundavlöningar m. m., torde på grund av det anförda böra bestämmas till $(779,800 + 8,100 - 600 - 6,950 = 780,350)$ i avrundat tal 780,400 kronor.

Delposten ålderstillägg m. m. bör, såsom förut angivits, vid bifall till förslaget om särskild ersättning till vissa icke-ordinarie befattningshavare i hovrätt under tjänstgöring i domsaga höjas med 10,000 kronor. Posten skulle i enlighet härmed uppföras med ett från 30,600 kronor till 40,600 kronor förhöjt belopp.

Den under anslagsposten särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän upptagna delposten till partiell löneförbättring åt häradshövdingarna höjdes av 1936 års riksdag från 96,000 kronor med 10,000 kronor till 106,000 kronor. Beslutet härom föranleddes av riksdagens medgivande till utökning av antalet andre notarier i domsagorna. Den tidigare utgående ersättningen avseende partiell löneförbättring till häradshövdingarna i Östra och Medelsta domsagor har upphört den 1 januari 1937. Den härav föranledda utgiftsminskningen belöper sig till 1,000 kronor för helt budgetår. Vid beräkning av medel till partiell löneförbättring åt häradshövdingarna för nästkommande budgetår torde emellertid viss marginal böra lämnas för eventuella jämkningar i de till häradshövdingarna nu utgående ersättningsbeloppen, varför det i riksdagen för innevarande budgetår för ändamålet anvisade anslagsbeloppet eller 106,000 kronor torde få behållas för nästkommande budgetår.

Från och med budgetåret 1936/1937 har under häradsrätternas avlöningsanslag såsom en särskild post upptagits till häradshövdingarna utgående ersättning för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande. När sådan ersättning icke vidare utgår till häradshövdingarna i Östra och Medelsta, Sollentuna och Färentuna samt Södertörns domsagor, kan denna post, som nu är upptagen till 251,700 kronor, nedsättas med sammanlagt 14,600 kronor till 237,100 kronor.

Den fjärde anslagsposten i avlöningsstaten för häradsrätterna arvoden åt tings tolkar bör för budgetåret 1937/1938 upptagas med oförändrat belopp 4,000 kronor.

De å anslaget såsom en avgående post uppförda särskilda uppbördsmedlen skola, i enlighet med vad förut angivits, ökas med belopp, motsvarande bidrag till två sekreterare och en andre notarie eller (3×800) 2,400 kronor. Ifrågavarande bidragsmedel torde alltså böra upptagas med (154,000 + 2,400) 156,400 kronor.

Enligt de i det föregående framlagda beräkningarna skulle de i avlöningsstaten för häradsrätterna upptagna anslagsposterna bestämmas till följande belopp, nämligen: avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat (710,400 + 21,000) 731,400 kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal (780,400 + 40,600) 821,000 kronor, särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän (106,000 + 237,100) 343,100 kronor samt arvoden åt tings tolkar 4,000 kronor. Summan av utgifterna skulle bli 1,899,500 kronor. Härifrån avgå beräknade uppbördsmedel 156,400 kronor, varför anslaget för nästa budgetår skulle uppföras med 1,743,100 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels fastställa följande avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1937/1938:

Kungl. Maj:ts proposition nr 217.

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:			
a) lön, tjänstgöringspenningar och förvaltningsbidrag . . .	kronor 710,400		
b) Ersättning till vissa vikarier för härads-hövdingar, <i>förslagsvis</i>	» 21,000	kronor	731,400
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 780,400		
b) Ålderstillägg m. m., <i>förslagsvis</i>	» 40,600	»	821,000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:			
a) Partiell löneförbättring åt häradshövdingarna	kronor 106,000		
b) Ersättning för för-lorad lösen i följd av inteckningsfö-nyelsernas avskaf-fande	» 237,100	»	343,100
4. Arvoden åt tingstolkar		»	4,000
		Summa kronor	1,899,500.

Särskilda uppbördsmedel.

Bidrag från häradshövdingarna till avlö-nande av viss icke-ordinarie personal..	kronor 156,400
	Nettoutgift kronor 1,743,100

dels ock till Häradsrätterna: Avlöningar
 för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *för-*
slagsanslag av . . . . . kronor 1,743,100.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bifoga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Tage Evers.